

ЩЕ ПОМРЪКНЕ ЛИ ЧУДОТО С НАШИТЕ БУКВИ?

Панко АНЧЕВ

Великото чудо на създаването на славянската азбука позволи българите да бъдат просветени, знаещи и да пренесат на славянските народи книгите на вярата в Исус Христос, за да могат на своя си език да общуват с Бога. Пак от Бога е предопределението двамата братя да принадлежат на Източната православна църква и заедно със своите ученици правилно да преподават Неговото Слово, като учат християните

чрез това Слово на мъдрост, святост и светлина.

Най-великият и най-светият подвиг в цялата ни история бе, когато приехме като свои в славянобългарската ни държава учениците на св. св. Кирил и Методий, за да устроят те тук един нов и невидан от никого преди свят на знанието и духа.

Ето така, само с няколко думи, аз разказвам историята на славянската писменост и великото дело на светите братя равнопостоли на Христовото учение.

Без това велико дело нямаше да има нито славяни, нито българи и светът щеше да е пуст и беден, недовършен и неспособен да понася изпитанията на времето.

Но това дело ни бе отредено да го съхраним и развием, а не за да се хвалим веднъж в годината на 24 май или да го използваме като аргумент в политически и геополитически спорове, и не дори за повдигане на постоянно губещото ни се самочувствие. Ако беше само заради това, щеше, както е при много други богати и „напреднали“ днес народи, да ни се даде нещо по-практично, реалистично, материално, за да го виждат и другите и да заживдат и на нас, че живеем добре и охолно.

На стр. 2

ПОСЛЕДИЦА ОТ СТУДЕНАТА ВОЙНА

Имаше очаквания, че след смъртта на Леонид Илич Брежнев начело на 20-милионната партия и на могъщия Съветски съюз ще застане по-млад лидер. Тези надежди не се сбъднаха. На пленума на ЦК на КПСС на 12 ноември 1982 г., за генерален секретар бе избран друг застаряващ и болнав ръководител – Юрий Андропов.

Официалните сведения за ранните години на Юрий Андропов са оскъдни. Знае се, че бащата, служител на жп гара в Ставрополския край, умира от тиф, когато Юрий е петгодишен. На 13-годишна възраст той губи и майка си – учителка по музика. Немилостивата съдба тласка неукрепналия младеж сам да се справя с трудностите в живота, да се самоизгражда. Завършва Фабрично-заводското жп училище в Моздок,

Георги ЙОРДАНОВ

Северна Осетия. Влиза в редиците на Ленинския комсомол. Работи като телеграфист, моряк по Волга. Отрано проявява организаторски дарби. През 1938 г. е избран за първи секретар на областния комитет на Комсомола в Ярославска област. В 1940 г. е издигнат за ръководител на ВКМС в новосъзда-

дената Карело-Финска ССР. През годините на Отечествена война активно участва в организирането на партизанско движение в републиката, за което е награждаван с ордени и медали.

През 1951 г. Юрий Андропов е привлечен на работа в ЦК на КПСС. Две години по-късно Вя-

чеслав Молотов го назначава в Министерството на външните работи на СССР. Подготвят го за дипломатическа работа в Унгария. Изучава езика, историята, политиката, икономиката, културата, националните особености и традициите на древния унгарски народ. От 1954 до 1957 г. е посла-

„поради липсата на доказателства“.

За клеветническата кампания, повод за която послужи внезапното „просветление“ на паметта на Али Агджа и усилията на българската държава и общество да отговорят на скалъпените чудовищни обвинения, е талантливият разказ на един безспорен интелектуалец – патриот и държавник – Георги Йорданов.

Откъсът, който поместваме, е от неговата разтърсваща Книга 3 „Притаени мигове“, в която той, предусетил превратния дух на времето, сполучливо озаглавява: „Поврати“. Може би защото всички сътресения – и български, и световни, започват с кратката и скоротечна „епоха“, в която генерален секретар на КПСС е Юрий Андропов.

ЗОРА

Капиталистическата система на Запада отдавна е в криза.

Още през 1972 г. Римският клуб публикува първия си доклад „Граници на растежа“ (The Limits to Growth), в който се прогнозира изчерпване на ресурсите и застрашително пренаселяване на планетата. Разпадането на СССР преди 30 години и разграбването на неговите налични ресурси, забави колапса на капитализма, са няколко десетилетия. Сега вече колапсът е неизбежен и единствените две алтернативи пред колективния Запад остават: нова голяма война или разчленяване на Руската Федерация, в недрата и моретата на която има още достатъчно ресурси.

Подготовката на военния вариант е в ход, но класическа война изглежда все по-неприемлива. Руските лидери макар и бавно се освободиха от илюзията, че западните им колеги могат да бъдат разглеждани като „партньори“, след като продължават да налагат на Русия санкции за „анексията“ на Крим и си позволяват да наричат руския президент „убиец“.

Западът продължава да поощрява държавите бивши членки на Варшавския договор: трите балтийски страни, Полша, Украйна, Румъния, Грузия и България да обвиняват Русия за агресивна политика, шпионски афери, полицейски произвол спрямо

Румен ВОДЕНИЧАРОВ

опозицията и кибератаки. Но въпреки уверенията на НАТО, че стои зад тях, апетитите на бившите членки на Варшавския пакт за конфронтация се охлаждат от ефективните „маневри“ на руската армия в Сирия. Те са на ясно, че НАТО без армията на САЩ, не може да воюва в Европа, а американците от своя страна са показали, че на суша са посредствени войници.

Западът не мирясва.

Санкциите за строежа на „Северен поток-2“ май ще отпадат, но битката за ресурсите на Арктика предстои. Русия показва новата си арктическа военноморска база и ледоразбивач за ледена покривка до 5 метра! Новите оръжия, постъпили на бойно дежурство в руската армия, които преди 2 години изглеждаха „блѳф“, сега респектират всеки потенциален агресор. Няма пречка Северният морски път да стане реалност.

Излиза че сметката и надеждите за разчленяване на Русия отново са направени без кръчмаря. Но според възприетата тактика на Запада, Русия трябва да

NO, PASARAN!

Отношението към паметниците на съветската армия - марка за съвест и обективност

бъде сатанизирана и притискана, за да прави „отстъпки“, които според държавния секретар Блинкѳн, изисква националната сигурност на САЩ“ (напр. „чисто небе“ над САЩ – закрито, а „чисто небе“ над Русия – открито). Задействан е изпитаният вариант с „троянски кон“ и целият арсенал на хибридна война. Европарламентът прие резолюция, слагаша знак на равенство между фашизъм и комунизъм! Историата на Втората световна война (ВСВ) се пренаписа. Виновни за нейното разпадане са вече Германия и СССР. Пълзящо се реабилитира нацизма, „който като вид расизъм, е европейски феномен“ (Борис Марцинкевич), респективно се даде зелена улица за разрушаване и демонтиране на паметниците на 2,5 млн загинали съветски войници за освобождаване на окупирани от фашистите европейски страни!...

И нито един от тези плоски евромозъци не е в състояние да даде смислен отговор на въпроса: „Защо на Нюрнбергския съд, след ВСВ, не се чу нито едно обвинение към страната дала 27 млн жертви, воювайки с „обединена“ от нацистите Европа като Трети Райх?“

Поредната вълна на русофобия не можеше да подмине и България. „Жабата видяла, че подковават вола и тя вдигнала крак“. Ние направо оставахме. Полша прие специален закон и срути вече 432 паметника на Съветската армия. Кметът-соросоид на един от районите на Прага демонтира паметника на маршал Иван Конев – освободителят на чешката столица (след 9 май 1945 г.). Украинците пък премахнаха всички паметници на Ленин, който пък им създаде държавата, като съставна република от СССР.

Нашата позабравена история с паметниците е следната: на нашите „демократи“ от рода на бивши кметове като Янчулев (СДС) и Спас Гърневски (ГЕРБ), най-много им бодяха очите Паметникът на Съветската армия в София (с творци като Иван Фунев, Любомир Далчев и Васка Емануилова) и паметникът на „Алшоша“ в Пловдив (Васил Радославов и Любомир Далчев).

По времето на кмета Янчулев СОС гласува решение №24/18.03.1993 г. за събаряне на Паметника на Съветската армия. В Пловдив „рушителите на съвременна България“ пре-

търпяха фиаско, защото се оказа, че популярният в цял свят паметник на „Алшоша“ е издигнат по искане на пловдивчани, а не на БКП. Върховният съд постановява, че „Алшоша“ е монумент свързан с ВСВ и не може да бъде разрушен“.

В София също не се стигна до разрушаване на Паметника на Съветската армия. Реакцията на софиянци, претърпели бомбардировките на съюзниците и посрещали Съветската армия през септември 1944 г., беше крайно отрицателна. Демонтирано по тъмна доба от гражданите на Движение „Южен парк“ беше единствено издигнатото до средата на монумента скеле.

12-годишното управление на ГЕРБ и провалянето на трите големи енергийни проекта на Русия, окриляха отново общинари-русофоби, които намериха текста на втръсналата вече песен за армията-окупатор и я запяха предизборно, загрижени за бъдещето на Княжевската градина в София.

Неуспелият кандидат за кмет Борис Бонев предложи не разрушаване, а затваряне на паметника в нещо като оранжерия, за да не се вижда от далеч

Паметникът на Съветската армия в София е неизменно съсредоточие на благородни и признателни българи.

няването ни към оста Рим-Берлин-Токио), бяхме обявили на Англия и Съединените щати. Забравят и София в руини, и 105-е самолета на „съюзниците“, свалени от български летици защитавали София, обявени впоследствие за „фашисти“.

И още една малка подробност.

„Да би мирно седяло, не би чудо видяло!“ – казва мъдрият по това време български народ. Официално България не праща войски на Източния фронт, но войната се води не само на суша, а и по море. Оказва се че освен сирене и кожухчета (като тези,

БРАДИ МНОГО, ГЛАВИ МАЛКО!

Петко ПЕТКОВ

Изтекоха две седмици от фактическото „уволнение“ на кабинета „Борисов-3“, станало с президентския указ от 11 май т.г. И о, чудо! Оказа се, че България можела да диша и без „спасители“, като Бойко Борисов, Костадин Ангелов, Кирил Ананиев или Емил Димитров-Ревизор. При цялата си склонност да хиперболизира собствената си и тази на ГЕРБ значимост, Борисов беше прав, когато в нощта след фаталните за него избори на 4 април, издекламира до една стена и ми-

тичния джип в Баня народната мъдрост: „И без петел се съмва!“. Обаче така и не разбра, че петелът е петел не само защото кукурига за цяло и нещяло, а и защото обгривва повереното му кокоше ято. Всеки селски стопанин ще ви каже, че петелът вдига най-голяма врява, когато някоя от кокошките снесе. Т.е., бърза да изтъкне собствения си принос към яйцеснасянето, приватизирайки заслугите и мъките на носачките. В противен случай ще стане излишен. И като нищо ще скочи в тенджерата с връщатата вода.

Нещо подобно се случи с Банкянския „гаицат петел“, за който най-много съжеляват скъпоплатените с държавни средства „калинки“, които служебно правителство лиши от възможността да трупат „мазинка“, без да правят нищо. А някои от тях направо вредителстват, саботирайки опитите на служебните министри да разчистят Авгиевите обори, оставени им в наследство от „най-успешното управление“. За Борисов ронят съзби и всички обгриввани от него „медийни

мисирки“, социолози, политолози, социални антрополози, политически психолози и други шарлатани. „Лидера“ оплакват приживе и мастити олигарси като Делян Пеевски, братя Домусчиеви, Иван Ангеловци и Георги Герговци, плюс армията от държавни и общински чиновници, които „му гласуват“ в продължение на целия му престой в политиката – от кмет на София, до министър-председател на България за три мандата, само един от които бе завършен. Както пише Стефан Цвайг „За всяка голяма шмекерия са нужни две неща: голям шмекер и голям глупак!“. А пък у нас глупаците никой не ги седи, нито жъне – сами се разсаждат като окапали житни зърна. Но има и хора с дипломи и магистратски тоги, които протестират срещу евентуалното закриване на Специализирания съд и прокуратура, претърпени от Борисов в бухалки на изпълнителната власт срещу нейните критици. Създадени уж, за да преследват корупцията по високите етажи на властта, тези структури са ос-

ната войната във Виетнам!?

Война с паметниците от миналото често е имало след война или нашествие. Но „днешната война е дълбоко аморална, защото се подклажда от лъжливата позиция на Европа“ – казва руският анализатор Сергей Михеев. „Спрете да воювате с паметниците!“ Реабилитацията на нацизма дава възможност за натиск срещу Русия, за оправдаване на подготовката на агресия срещу нея, за раздухване на мита за руска опасност. Появата на бюста на Сталин в Новосибирск, е логичната реакция на руските хора срещу двуличието на Запада. След като от една страна на границата на Русия с Европа се множат нацисти, от другата, както в миналото на руснаците, явно е необходим да се възправи от небитието самият Сталин.

И все пак, сред европейските държави има примери за запазване на паметта на загиналите далеч от Родината. В Любляна (Словения) на 30 юли 2016 г. от президентите Боруц Пахор (Словения) и Владимир Путин (Русия), бе открит забележителен паметник. В основата на една от осемте колони, с разперили криле жерави върху тях, е издълбан надпис: „На синовете на Русия и Съветския съюз, загинали на словенска земя в годините на Първата и Втората световна война!“

Така се пази паметта за 40 000 руски военнопленници от ПСВ и на 5000 техни сино-

ве от ВСВ. За едно десетилетие в 40 словенски града няма нито едно посегателство върху паметниците на руските и съветски войници.

Друг светъл пример е издигнатият на хълма Херцел в Иерусалим (1989 г.) паметник на 200 000 еврейски войници, загинали в състава на Червената армия в битката срещу фашизма.

Единствено нашите паметници, сътворени от най-добрите български скулптори и известни на хиляди километри от София и Пловдив, са обругавани и боядисвани от младежи, които смятат, че вършат нещо героично. Спомням си, че преди 25 години моят колега, директор на „Ветпром“ (Радомир) г-н Янков беше пътувал до Харбаровск и там, неочаквано за него, домакинито го бяха изпотпили с въпроса: „Варно ли е, че ще бутате „Алшоша“ в Пловдив, за да го замените с бутилка „Кока коле“?“

На подобни въпроси трябва да са готови да отговарят общинарите (от СОС) и чалгарите (от ИТД), ако успеят да разрушат Паметника на Съветската армия.

Жалки нищожни хора!“ бихме казали и ние за подобни персонажи като Горан Благовев, Спас Гърневски, Иво Инджев, Гого Лозанов и Евгени Бакърджиев и пр. наемници на доктрината да бъдат смразявани България и Русия, руският и българският народ.

No, pasaran!

ЩЕ ПОМРЪКНЕ ЛИ ЧУДОТО С НАШИТЕ БУКВИ?

От стр. 1

По Божията милост ние получихме светите Кирил и Методий и цяла една велика и могъща „държавна на духа“, каквато по думите на руския академик Дмитрий Лихачов, е българският език. В тази държава, с молитвената помощ на светите братя, ние се приотихме през петте века османско робство и там издържахме на похищенията на „поднебесните духове на злота“, на иноверската власт и бездушното на уж загрижените за целия свят „западни цивилизации“. Бог не ни забрави и изпрати по-късно Русия, която вече бе станала благодарение на нашите книги и нашия език великата опора на славянството и Православието, да ни освободи.

Ако азбуката ни бе едно просто човешко дело, макар и създадено от велики хора, то нямаше да придобие такъв вселенски и вечен смисъл и да създава човешка история. Затова не бива да го прахосваме в псевдонаучни спорове, воде-

ни с повърхностни аргументи. А още по-малко ни е позволено да го унищожаваме с нашата неблагодарност, недалновидност, човешка немощ и пресъгътна немарливост, както го правим днес.

Днес ни съблазняват да се откажем от тази държава и от чудото на нашите букви, на което бяхме свидетели през IX век по времето на светия цар Борис Покръстител. И ние се съблазняваме. Не искаме да си признаем това, а и не всички виждат как ни изоблъскват към пропастта, за да се сгромоляса в нея; постепенно и доста бързо се отказваме от това да оправдаваме с делата си светостта на нашата култура, литература, изкуства, духовност и просвета.

Длъжни сме обаче да отворим широко очи и да погледнем около себе си, а най-вече вътре в себе си, за да видим руините на една духовна крепост, вътре в която сме проживели повече от 12 века. Трябва да отворим очите си и да накараме раз-

ума ни да заработи, за да не ни заблуждават, че европейските ценности са ни достатъчни, за да бъдем равностойни на другите и че за да са пълни магазините ни, трябва да се откажем от своите книги и култура. Позорно е, че голям брой български интелектуалци, заедно с държавниците и политиките, не само вярват в тази мерзост, но и я проповядват усилено и успешно, продавайки себе си, народа и Отечеството ни за по 30 сребърника. Техните 30 сребърника са цената и за опростачването на обществото, разрушението на бездушните и осквернени от постмодернизма литература и изкуства, проповядващи политокректност, джандъжество, отказ от традиции, прехласване по неоезичеството и безбожието. Тези хора, заедно с господарите им от чужбина, ни убеждават да се откажем от пътя, по който сме вървели заедно със светите братя равноапостоли и техните ученици, с огромното войнство от строители на

българския език и българската култура, творците на книги, изкуство, на българския дух. И защо? Срамно е, но трябва да се каже: за да си пълним търбусите и да се правим на европейци, които като „европейци“ живеят охолно, пият скъпи напитки, карат мощни автомобили и, за да получим повече пари. Е, някои получават всичко това и осребряват своето българобесие, но повечето продължават да мизерстват и да не разбират защо все не могат преодолят бедността и скверния си живот.

Ще напомня все пак и дано ме чуят и ми повярват, че духовната бедност и мизерия са по-страшни от материалните. Стигнаха сме обаче до там, че те не ни правят впечатлени, не ни дразнят, не ни унижават и не се срамуваме от тях. Не се възмущаваме от просташкото говорене, от скудоумните български книги, щедро възнаграждавани с престижни уж награди, на пошлите телевизи, театрални постановки.

Защото те вече са част от нашата същност.

Държавата няма как да види, осъзнае и спре цялата тази мръсна вахалария на безродието и бездарията. Самата тя не е вече българска. Но защо писателите, художниците, музикантите, театралите, учените, почтените хора продължават да мълчат и с мълчанието си да поощряват всичко това?

Тогава какво от това, че на 24 май децата цял ден пеят „Върви, народе, възродени“ или че от екраните ни засипват с клетвите, че това бил „най-българският празник“? Пеейки тази красива песен и в упоените прогласяващи тези възгласи, ние сме се отдалечили достатъчно от чудото на нашите букви, поверели сме душите си на дявола и очакваме „да заживеем по-добре“. Бог обаче вижда и ще въздаде!

А ние все повече потъваме, потъваме, потъваме...

И дано не помръкне чудото с нашите букви.

Той изготвя за Светейшия Синод на РПЦ доклад, относно гръцко-българския църковен конфликт, който се явява като важно ръководство за руската дипломация в нейното отношение към балканските народи и в частност българите. Под ръководството на Граф Игнатиев е бил разработен проект от смесена българо-гръцка комисиция, за положително решение на българския църковен въпрос. Но гръцкия патриарх отхвърля проекта.

Неизтощимата енергия движеща църковно-народната борба се излъчва от българското народно самосъзнание. То на свой ред се възпризвезжда от нароодообразуващото действие на българския език, което работи непрекъснато, по силата на ежедневния народен живот.

След Кримската война българското църковно движение се засилва. Затова съдейства и наложеният от великите сили на султан Абдул Меджид, Хатихумаян. Това е нов реформен акт от 18.02.1856 г., отново предписващ реформи във вероизповеданията и църковното управление. Българската цариградска община развива широка обществена дейност и в нея се открояват имената на П. Р. Славейков, Тодор Бурмов, д-р Стоян Чомаков, Гавраил Кръстевич и др. От името на

Църквата „Свети Стефан“ в Цариград – катедрален храм на Българската екзархия.

6,4 милиона православни българи, общината подава до турското правителство нова църковна програма. Исканията са за правото да се избират един църковен глава и един граждански върховен началник – българи по народност. Така програмата означава църковна автономия и частична административна самостоятелност в рамките на империята. Искането е организирано и ръководено от Стоян Михайловски, завърнал се междувременно от заточение. Той е ръководен за епископ в края на 1858 г., под името Иларион Макариополски.

До 1860 г., движението обхваща всички български епархии, но църковният събор на гръцката патриаршия (1858-1860 г.), не иска да приеме дори умерени

Българската екзархия - спасител на народа...

те български искания. Напрежението се засилва и на 3.04.1860 г. – Великден, по време на богослужението в храма „Св. Сте-

Българските владци при освещаването на църквата „Свети Стефан“ в Цариград, 1897 година

фан“, по искане на народа, Иларион Макариополски извършва открито неподчинение. Той не споменава, според църковния канон, името на цариградския

паша, насочва османското правителство към положително решаване на българския църковен въпрос. Руският посланик Граф

под ръководството на руския посланик Граф Игнатиев. Ферманът не е предвиждал автокефалия т.е., пълна независимост, а

право да представят интересите на отделния и самостоятелен български народ, пред Високата Порта, както и пред чужди обществени институции. Във фермана (1870 г.) като официален държавен документ, българите са упоменати вече не като ромей – „рум-миллет“, а като определен български народ: „булгар-миллет“. Това не дава възможност на Патриаршията да лавина и да обявява народностните различия на българите за несъществени, от религиозна гледна точка.

След почти петвековно робство, самият султан очертава границите обитавани от българите. Екзархията обедини българския народ в едно православно, културно и производствено цяло – единен български народ. В османската империя екзархията е първата международно призната православно-верова обществена сила, която поема в свои ръце българските народни дела и интереси. Доколко

автономия на българската църква и самостоятелност във вътрешното управление.

Българският екзарх е трябвало да бъде одобрен и от сул-

тан, и от гръцкия патриарх. В знак на сакраментална връзка, екзархията е трябвало и напред да получава светото миро от гръцката патриаршия. За съжаление патриаршията продължавала да спъва и проваля работата по изпълнението на фермана, разрешаващ екзархията. Така е било невъзможно да се работи.

В следствие на това екзарх Антим Първи, заедно с шест български ерхиереи, провъзгласява пълната независимост на Българската църква от опека на Цариградската патриаршия. Последната, в отговор на това, обявява екзархията за схизматична, чрез обвинение във филиетизъм. Но именно затова пълното църковно отделение на българите от гърците, е дало възможност на нашата църква и народ да се развият самостоятелно.

Брат за назначаване на митрополит Иларион за Неврокопски митрополит от 1894 г.

ският митрополит Антим, под името Антим Първи.

Султанският ферман от 1870 г., се е опирал на посочения по-горе проект за решение на българския църковен въпрос, изготвен

право да представят интересите на отделния и самостоятелен български народ, пред Високата Порта, както и пред чужди обществени институции. Във фермана (1870 г.) като официален държавен документ, българите са упоменати вече не като ромей – „рум-миллет“, а като определен български народ: „булгар-миллет“. Това не дава възможност на Патриаршията да лавина и да обявява народностните различия на българите за несъществени, от религиозна гледна точка.

След почти петвековно робство, самият султан очертава границите обитавани от българите. Екзархията обедини българския народ в едно православно, културно и производствено цяло – единен български народ. В османската империя екзархията е първата международно призната православно-верова обществена сила, която поема в свои ръце българските народни дела и интереси. Доколко

Митрополит Иларион Макариополски

та, и от гръцкия патриарх. В знак на сакраментална връзка, екзархията е трябвало и напред да получава светото миро от гръцката патриаршия. За съжаление патриаршията продължавала да спъва и проваля работата по изпълнението на фермана, разрешаващ екзархията. Така е било невъзможно да се работи.

В следствие на това екзарх Антим Първи, заедно с шест български ерхиереи, провъзгласява пълната независимост на Българската църква от опека на Цариградската патриаршия. Последната, в отговор на това, обявява екзархията за схизматична, чрез обвинение във филиетизъм. Но именно затова пълното църковно отделение на българите от гърците, е дало възможност на нашата църква и народ да се развият самостоятелно.

Екзархът и екзархийската администрация имат признатото

ПОСЛЕДИЦА ОТ СТУДЕНАТА ВОЙНА

Следващите 10 години Юрий Андропов ръководи отдела на ЦК на КПСС за връзки с комунистическите и работническите партии на социалистическите страни. От май 1967 г. е председател на всеилния Комитет за държавна сигурност – КГБ.

Нямам лични впечатления от новия генерален секретар. Няколко пъти съм бил в непосредствена близост до него, но не сме беседвали. Не познавам

Юрий Андропов

неговите пристрастия и характер. За благоразположението му към България са ми разказвали Димитър Стоянов и Григор Шопов, с които е взаимодействал по линия на сигурността на двете най-близки социалистически държави. Бил интелигентен, строг, дисциплиниран, на вид суров и хладен. Прилагал висока организация в управлението. Висши съветски военни началници – мои познати, са ми казвали, че Юрий Андропов, маршал Устинов, Борис Пономарев и Андрей Громико,

Али Агджа

са допринесли най-много за участието на съветски войски в афганистанските безредици през 80-те години на миналия век, въпреки несъгласието на генералите Архомеев, Огарков, Варенков. Историята ще отбележи, че след въоръженото нахлуване в Унгария през 1956 г., в Чехословакия през 1968 г., експанзията на Червената армия в Афганистан през есента на 1979 г., е поредната голяма политическа грешка на СССР, причинила огромни материални и морално-политически бедни на съветските народи и държава.

От влиятелни ръководни дейци на СССР зная, че Ю. Андропов е издигнал млади способни дейци в републиканските органи на КГБ, КПСС и съветската държава. Това се отнася за Горбачов, Егор Лигачов, Едуард Шеварнадзе, Борис Елцин, Александър Яковлев, Гейдар Алиев... Твърди се, че под неговото крило са израснали „лилеицата“ Чубайс, Глазев, Авен, Гайдар, Арбатов..., които носят отговорност за икономическите поражения на Русия през 90-те години на отминалия век.

Преди да оглави ЦК на Грузинската партия, Едуард Шеварнадзе бе началник на КГБ в Грузия, първи секретар на градския партиен комитет на Тбилиси. През лятото на 1974 г. гостувах в Грузия. Със самочувствие вече на първи ръководител на важната задкавказка република, Е. Шеварнадзе поддържаше близки връзки с видни хора на изкуството, с учени. На 25 конгрес на КПСС бях в делегацията на ЦК на БКП, ръководена от Тодор Живков. Тогава също имахме срещи и разговори с Е. Шеварнадзе и заместилите го в ръководството на Тбилиския партиен комитет, а наскоро избран за председател на Върховния съвет на Грузинската ССР, Павел Георгиевич.

От трибуната на 6-хилядната Кремълска зала, лидерът на Грузинските комунисти Едуард Шеварнадзе произнесе възторжени думи за историческото участие, озарило грузинския народ след присъединяването му към великата руска държава,

председател на Върховния съвет на СССР.

Голяма част от времето на

Папа Йоан-Павел Втори

Юрий Андропов преминава в болнични заведения. Може би поради това той не устано-

ви активни контакти с Тодор Живков, не направи и посещение в България. Ала името му е свързано със сериозни последици за честта на нашето

Сергей Антонов

тори на терористичната банда „Сивите вълци“, извършила не едно престъпление и убийство в Турция. Прави впечатление, че престъпник от калибра на Агджа с голяма леснина „избягва“ от затвора. А наскоро след това, на 26 ноември 1979 г., публикува писмо, че си поставя за цел да ликвидира аглавата на „ненавистната католическа вара“.

срещу българското достойнство. Фактите са известни.

На 13 май 1981 г., на пло-

щадя пред катедралата „Св. Петър“ в Рим, турският престъпник, авантюрист и лъжец Али Агджа, прави опит за покушение срещу папа Йоан-Павел Втори. Светият отец бе ранен, но не изгуби живота си. Както се оказа по-късно, може би целта на организаторите на акцията е била новият папа да бъде не убит, а героизиран като мъченик. Трудно е да се обясни как опитен стрелец като „баансът“ единакът Али Агджа, на съвестта на когото тежат убийството на главния редактор на турския вестник „Милиет“ Абди Ипекчи и други злодеяния, стрелайки от непосредствена близост, не е успял да лиши от живот светия отец. Агджа е сред най-активните екзеку-

Оказва се, че няма нищо случайно. Потърпевшият мъченик е Светият отец Йоан-Павел Втори, със светското име Войтила. Изборът на популярния кардинал от Краков е твърде впечатляващ. Предшественикът му Йоан-Павел Първи умира при загадъчни обстоятелства на 28 септември 1978 г., само 33 дни след като е ръкоположен за папа. Скоро след това съветът шумно е осведомен за необичайното събитие: на 16 октомври 1978 г., за първи път в историята на Римокатолическата църква, за папа е избран славянин, полският кардинал Войтила, който приема името папа Йоан-Павел Втори.

Нека да припомним, че след историческите промени от 1989 г. станаха известни много факти за продължилата с години от администрацията на американския президент Роналд Рейгън и от други среди, системна борба за унищожаването на Съветския съюз, на социалистическата общност. Използвани са главно четири проекта:

- Изборът на поляк за папа, с когото САЩ и съответните им служби установяват най-тесни връзки;
- Голямата въоръжена и финансова подкрепа за джихадистите срещу съветската военна експанзия в Афганистан; за целта отлично организирани американски служби са преместени от Египет в Пакистан;
- Организираните със съдействието на Саудитска Арабия и други съюзници на САЩ, мащабни мерки за рязко намаляване на цените на нефта и природния газ, с което се нанасят тежки финансови удари на съветската държава. Спира се изграждането на втората тръба на газопровода „Русия-Западна Европа“;

След бягството от строго охранявания затвор, което е немислимо да стане без участието на турските и други специални

служби, Али Агджа пребивава в почти всички европейски страни – Австрия, Швейцария, Франция, Германия, Италия. Бие на очи, че вдъхновителите на антибългарската провокация пренебрегват тия обстоятелства. Вниманието се съсредоточава само върху няколкодневния престой на авантюриста в софийския хотел „Витоша-Ню Отани“. На организиран по-късно шумно рекламиран процес срещу Сергей Антонов и другите ни сънародници, главно действащо лице, основен обвинител и свидетел става закоравелият убиец, лъжец, доказан платен служител на специалните турски и западни служби, Али Агджа.

Оказва се, че няма нищо случайно. Потърпевшият мъченик е Светият отец Йоан-Павел Втори, със светското име Войтила. Изборът на популярния кардинал от Краков е твърде впечатляващ. Предшественикът му Йоан-Павел Първи умира при загадъчни обстоятелства на 28 септември 1978 г., само 33 дни след като е ръкоположен за папа. Скоро след това съветът шумно е осведомен за необичайното събитие: на 16 октомври 1978 г., за първи път в историята на Римокатолическата църква, за папа е избран славянин, полският кардинал Войтила, който приема името папа Йоан-Павел Втори.

Нека да припомним, че след историческите промени от 1989 г. станаха известни много факти за продължилата с години от администрацията на американския президент Роналд Рейгън и от други среди, системна борба за унищожаването на Съветския съюз, на социалистическата общност. Използвани са главно четири проекта:

- Изборът на поляк за папа, с когото САЩ и съответните им служби установяват най-тесни връзки;
- Голямата въоръжена и финансова подкрепа за джихадистите срещу съветската военна експанзия в Афганистан; за целта отлично организирани американски служби са преместени от Египет в Пакистан;
- Организираните със съдействието на Саудитска Арабия и други съюзници на САЩ, мащабни мерки за рязко намаляване на цените на нефта и природния газ, с което се нанасят тежки финансови удари на съветската държава. Спира се изграждането на втората тръба на газопровода „Русия-Западна Европа“;

След бягството от строго охранявания затвор, което е немислимо да стане без участието на турските и други специални

• През лятото на 1980 г., в корабостроителницата на полския град Гданск, се създава антитоталитаристическият профсъюз „Солидарност“. За финансово издръжка на внезапно възникналото движение са осигурени огромни суми. Организаторите на този антикомунистически проект оказват всякаква подкрепа на новоизлюпения синдикален лидер – техник от корабостроителницата „Ленин“ в Гданск, по-късно и „първи демократично избран президент на Полша“, Лех Валенса.

В условията на ожесточено идеологическо и политическо противоборство между САЩ и СССР, не бе трудно да се разбере, че изборът на полския висш духовник за папа на милиардната световна католическа общност, е и политически.

Спомням си, че наскоро след избора на новия папа, в България гостува официална полска партийно-правителствена делегация, оплавявана от генералния секретар на ЦК на ПОРП Едвард Герек. Дългогодишният борец срещу фашизма, със заслуги в белгийската антифашистка съпротива, правеше първите си стъпки начело на полската държава. В програмата на посещението бе предвидено полските гости да се запознаят и с постижения на българската промишленост. Е. Герек и министър-председателят П. Ярошевич, бяха и на демонстрация на нови модели електрокари и мотокари, произведени в „Балканкар“. Знае се, че за едно-две десетилетия българското транспортно-поемодно машиностроене зае челно място в света.

По време на демонстрацията на новите изделия в Изследователския институт на обединението, Тодор Живков обърна внимание на високите гости, че в Полша също се създават изделия от българската номенклатура, с което се нарушава специализацията в рамките на СИВ. Едвард Герек каза, че е изненадан, ще вземе мерки да не се нарушават принципите на производствената кооперация в нашия Съвет за икономическа помощ – СИВ. Тодор Живков добави:

„– Вие имате папа поляк. Честито... Разбира се, това е чест за Полша, но не смятате ли, че новият глава на Римокатолическата църква може да създава идеологически и политически проблеми на ръководната дейност на вашата партия?“

– Да, папа Йоан-Павел Втори, бившият краковски кардинал Войтила, е много популярен в Полша. Изборът му за глава на католиците от цял свят повиши самочувствието и настроението на вярващите у нас. Както знаете, другарю Живков, нашата католическа общност е сред най-ревностните в религи-

озно отношение...“

Преди откриването на митинга на българо-полската дружба в зала „Универсиада“, който ръководех като първи секретар на Столичния партийен комитет, Тодор Живков отново засегна темата за папата. Е. Герек каза, че може да се очакват политически трудности след избора на поляк за папа.

На 25 ноември 1982 г. – година и половина след опита за покушение над Светия отец и дни след избора на Юрий Андропов начело на КПСС, гръмна световна новина: арестуван е българският гражданин Сергей Антонов като съучастник – организатор, подбудител и помагач на Али Агджа в опита за убийството на папата.

Въпреки огромния външен натиск, адвокат Джузепе Консоло, допринесе със своята високо професионална защита, да бъде освободен несправедливо обвиненият Сергей Антонов.

Бях в Париж на сесия на ЮНЕСКО. Вечеряхме с посланика на НРБ в световната организация Милан Миланов. Не знаех дали случайно или не, но веднага след съобщението, свързано с бившия ръководител на „зловещото“ КГБ и новия съветски лидер Юрий Андропов, световните агенции разгласяваха новината, че покушението върху Йоан Павел Втори на 13 май 1981 г. е осъществено от българските специални служби под диктовката на прочутото съветско разузнаване. Новината ме потресе. Никой от нас не бе допускал и насън, че България може да участва в акция за убийството на папата, още повече че той е от братска славянска Полша. На следващия ден трябваше да бъда в Рим по служба. Набрах по телефона посланика Венелин Коцев. Попитах го какво става. Той също беше изненадан:

– Това вероятно е поредна антибългарска акция на нашите „западни приятели“... Но програмата за посещението не бива да се променя.

Кацнах на летище „Фiumicino“ в Рим, на входа на което се извисява величествената фигура на Леонардо да Винчи, дело

ват доказателства за вината на Сергей Антонов и съдените задочно Жельо Василев и Тодор Айвазов. Ала нашето отечество получи тежки морално-политически удари. Бяхме принудени да полагаме огромни усилия, да разходваме непредвидени финансови средства, срещу провокациите и в защита на българската национална чест. Създаде се широка организация с участието на всички заинтересовани държавни институции. Български юристи, журналисти, дипломатически служби и журналистически безочие. Без капка основание, щедро платена и лишена от професионален морал службата на американските тайни служби и лично на Дими Паница, проглуши ушите на широки обществени кръгове с най-безотговорни обвинения срещу „убийствения комунистически режим в България“, подчинил държавата в служба на зловещото КГБ на Съветския съюз.

Наложи се посланик Венелин Коцев да бъде извикан в София за консултации. Той се включи най-активно в създадените обществени съвети, пропагандно-информационни центрове, в защита на обвиняемите. Специалисти в министерствата на външните и на вътрешните работи, в Главна прокуратура и Националното следствие, извършиха широка проучателна и разяснителна дейност в защита

ПОСЛЕДИЦА ОТ

на невинно обвинения Сергей Антонов. Голяма част от времето на много ръководни лица бе посветена на отговорната мисия да възтържествува правдата и истината. Създаде се информационен център, ръководен от гл. редактор на БТА Б. Трайков. Бяха публикувани стотици статии на много езици, в които се доказваше липсата на каквото и да е основание за обвинение на България.

След оттеглянето на посланик Венелин Коцев, дипломатът Людмил Попов, който временно изпълняваше функциите на български представител в Италия, подпомаган от отлични професионалисти, и новият посланик – опитен дипломат Райко Николов, извършиха полезна дейност в защита на българската кауза. Впечатляваща бе ролята на великоколения преводчик от италиански език Асен Марчевски. Артистичен и симпатичен, той бе в постоянна услуга на арестувания Сергей Антонов, на адвоката Джузепе Консуло, на Римския съд и на всички, ангажирани в мащабния процес. Приживе А. Марчевски публикува любопитни факти за следствието и прословутия процес.

Наложи се да се обърнем с молба към наши приятели – авторитетни политици и интелектуалци от много страни, да се застъпят за правдата. Дружествата за приятелство и културни връзки с България във Великобритания, Австрия, ФРГ и други държави, изпратиха отговорни послания до Римския съд в защита на Антонов. Особена активност прояви големият приятел на нашата страна д-р Карл Блеха, министър на вътрешните работи на Австрия. По моя лична молба той се обърна към свои колеги и познати с настоятелното искане да се включат в защитата на неоснователно обвинения Антонов и другите ни сънародници. Инициаторът на международната награда „Златният Меркурий“ Лоренцо Гало, въпреки подслушвания му телефон, явните и подмолните заплахи, ангажира делови кръгове в Италия и в други страни, които също се застъпваха за обруганото българско достойнство.

Поканих световноизвестния академик Жан Гитон от Академията на безсмъртните във Франция, който бе и съветник на папата, да се запознае у нас с убедителните доказателства за несправедливо обвинената България. Високоинтелигентният и почтен католик многократно ми заявяваше, че едва ли има здравомислещи хора, които да вярват на несръчно скалпел-

ната антибългарска провокация. И той стори необходимото в наша защита.

При посещението си в България, министър-председателят на Италия Джулио Андреоти, на разговор в посолството на Италия сподели, че не вярва на „българската следа“. Обсъждайки програмата за предстояща голяма българска изложба на исторически ценности във Венеция, която открих през май 1989 г., забележителният италиански държавник отново заяви, че зад антибългарската истерия вероятно стоят сили извън Италия.

Срещнах се в Министерския съвет и с папския нунций Казароли – ръководител на дипломатията на Ватикана. Разбихах неговото недоумство. При мъчаливата позиция на Светия отец той си позволяваше само да не отправя обвинения към нас, без да твърди, че не вярва в умело скалпелната „българска следа“.

Светият отец посети в килията закоравелия убиец и престъпник Али Агджа, за да му прости, но не отрони дума или не изпрати каквото и да е сигнал към беззащитния и невинен Сергей Антонов. Подложен на съвременни химически и други въздействия, слабохарактерният Антонов, който имаше и сложни семейни проблеми, на моменти бе доведен до безпомощност. А след оправдателната му присъда, с разбито здраве и покхабена психика, без вина виновният наш сънародник трябваше да продължи да понася тежките последствия от пребиваването в жестоките италиански арести и затвори. Неговият млад живот бе съсипан и прекъснат, без да чуе поне дума на извинение от своите морални ескекутори.

Благодарение на високопрофесионалната юридическа защита на адвоката Джузепе Консуло и липсата на безспорни данни за вината на Сергей Антонов, независимо от огромния външен натиск, Римски-

ят съд се произнесе, че няма доказателства за извършено престъпление от Антонов и другите българи. Разгневени слуги на пряко ангажираните с провокацията сили, се опитаха

светите братя Кирил и Методий. Демонстрираше на думи симпатии към славянска България и нейната хилядолетна култура. Ала публично не каза и дума в защита на невинно

дължава да продължим умно и аргументирано да отстояваме истината за преднамерената и жестоко формулирана „българска следа“ за невинността на Сергей Антонов и неговите колеги.

А какво да кажем за някои от дошлите от нищото блюстители на справедливост, които решиха да трупат известност и да получават похвали и привилегии от новите си господари и „началници“? Това се отнася и за новоизбрания президент Желю Желев. Повече от десетилетие той заемаше постоянна щатна длъжност в Института по култура без задължения, работейки единствено върху докторската си дисертация. Въпреки възраженията на авторитетни учени, Желю Желев получи научната степен „доктор“, не и без моето съдействие. Ала и той безсрамно заяви, че „комунистическите специални служби са способни да участват в такъв зловещ акт като покушението срещу папата“. Безличният премиер Филип Димитров си позволи да се извинява на американски официални лица за „българското участие в покушението срещу папата“. Можем да си представим омерзението, което в този момент те вероятно са изпитвали към лакейската постъпка на случайника-премиер, след като са били наясно със специалната операция, наречена „българската следа“. На 8 май т.г. в интервю на в. „24 часа“, бившият висш служител на ЦРУ Хейгс, съобщава: „Авторът на „българската следа“ е българин“.

Може ли без възмущение да се приеме и друг позорен факт: организаторът на зловещата пропагандна антибългарска кампания Дими Паница, след промените през 1989 г., бе разведен от нещастните слуги на чуждоземни господари едва ли не като национален герой. Вър-

петното, нанесено върху името и достойнството на нашата Родина, все още не е изтрито. Остават тъмни следи от „процеса на века“, което ни за-

СТУДЕНАТА ВОЙНА

являват се произнесе, че няма доказателства за извършено престъпление от Антонов и другите българи. Разгневени слуги на пряко ангажираните с провокацията сили, се опитаха

светите братя Кирил и Методий. Демонстрираше на думи симпатии към славянска България и нейната хилядолетна култура. Ала публично не каза и дума в защита на невинно

дължава да продължим умно и аргументирано да отстояваме истината за преднамерената и жестоко формулирана „българска следа“ за невинността на Сергей Антонов и неговите колеги.

А какво да кажем за някои от дошлите от нищото блюстители на справедливост, които решиха да трупат известност и да получават похвали и привилегии от новите си господари и „началници“? Това се отнася и за новоизбрания президент Желю Желев. Повече от десетилетие той заемаше постоянна щатна длъжност в Института по култура без задължения, работейки единствено върху докторската си дисертация. Въпреки възраженията на авторитетни учени, Желю Желев получи научната степен „доктор“, не и без моето съдействие. Ала и той безсрамно заяви, че „комунистическите специални служби са способни да участват в такъв зловещ акт като покушението срещу папата“. Безличният премиер Филип Димитров си позволи да се извинява на американски официални лица за „българското участие в покушението срещу папата“. Можем да си представим омерзението, което в този момент те вероятно са изпитвали към лакейската постъпка на случайника-премиер, след като са били наясно със специалната операция, наречена „българската следа“. На 8 май т.г. в интервю на в. „24 часа“, бившият висш служител на ЦРУ Хейгс, съобщава: „Авторът на „българската следа“ е българин“.

Може ли без възмущение да се приеме и друг позорен факт: организаторът на зловещата пропагандна антибългарска кампания Дими Паница, след промените през 1989 г., бе разведен от нещастните слуги на чуждоземни господари едва ли не като национален герой. Вър-

петното, нанесено върху името и достойнството на нашата Родина, все още не е изтрито. Остават тъмни следи от „процеса на века“, което ни за-

Министър-председателят на Италия Джулио Андреоти предизвика специално заседание на Касационния съд на Италия, с което допринесе Сергей Антонов най-после да се завърне в България.

да задържат оправдания Сергей Антонов, образуват новост следствие. Министър-председателят на Италия Джулио Андреоти, който допринесе много за развитие на плодотворното българо-италианско сътрудничество, навърх католическа Великден, предизвика специално заседание на Италианския касационен съд. Висшата съдебна власт отхвърли новото жестоко провокативно намерение. Сергей Антонов най-сетне се завърна в родината, посрещнат сърдечно от своите приятели, колеги, заштитници.

Римският съд се оказа верен на древния принцип на римското право: In dubio pro geo („Съмнението е в полза на обвиняемия!“). Но дори в мотивите си магистратите не се позорават на него, а произнасят оправдателна присъда „поради липсата на доказателства“.

Светият отец остана на своята двусмислена позиция. На всеки 24 май той посрещаше отговорна българска държавна делегация в памет на делото на

In memoriam

Забвихме Герчо Евгениев Кандиларов (1946-2021) – приятел, гражданин, патриот, ревностен читател на „Нова зора“, съмишленик на идеите, за които „Нова зора“ ратува вече 31 години. Герчо Кандиларов завършва Техникум по механотехника „Христо Ботев“ в родния Шумен със златен медал. Дипломира се във ВМЕИ през 1972 г. с първия випуск по специалността „Компютър-

ни технологии“. С конкурс е избран за научен сътрудник в Централния институт за изчислителна техника. Последователно работи в Централната лаборатория за космически изследвания при БАН, Института по технически кибернетика и роботика, Единния център по физика при БАН. Същевременно е задочен аспирант и преподавател във ВМЕИ. През цялата си научна кариера Герчо Кандиларов е водещ специалист,

отговорен конструктор и ръководител на научно-технически проекти, свързани с автоматизацията и управлението на промишлеността. Специализира в Полша, Италия, Русия, Сингапур. Автор и съавтор е на 25 научни публикации, 5 изобретения, десетки научно-популярни статии. За високите му резултати при разработката и внедряването на научно-технически постижения, през 1985 г. е удостоен с орден „Кирил и Методий“ – 2-ва степен (златен).

След започналия разгром на промишлеността, науката и високите технологии по време на т.нар. преход при режима на Иван Костов, за специалисти като Герчо Кандиларов вече няма бъдеще. И решава да се прехвърли в друга област: успешно завършва Юридическия факултет на Софийския университет и се отдава на адвокатското поприще. До последния си миг той защитава потъпканите права на гражданите, непоколебимо се бори за отстояване на истината. Редакцията на „Нова зора“ изказва дълбокото си съболезнование на съпругата на покойния – поетесата Петя Александрова, на сина му – доц. Евгени Кандиларов, на родствениците и приятелите на Герчо Кандиларов. Поклон пред светлата му памет!

наха му имоти, някои от които не заслужава, включиха го в управителния съвет на нововъзникнал със западна помощ университет... Българският парламент почетете на крака „светлата“ памет на „големия българин“ (в действителност антибългарин) Дими Паница. В същото време, народни избраници отказаха да уважат паметта на застреляния от сателитната пронацистка власт световноизвестен поет Никола Йонков Вапцаров. Досадно е, че в София вече има улица на името на хуликан на нашето отечество Дими Паница.

Известно е, че други участници в антибългарската кампания бяха ангажирани като светници на български „демократични“ правителства и допринесоха за икономическия упадък на страната.

Юрий Андропов управлява около две години. След неговата смърт през 1984 г. старческата агония в ръководството на КПСС и съветската държава продължи. За първи ръководител бе избран едва лишаният Константин Черненко. Корабът на СССР отново беше без енергия, жизнен, дееспособен кормчия.

През февруари 1985 г. телевизията излъчи тягостна сцена. Виктор Гришин, член на Политбюро на ЦК на КПСС и първи секретар на Московския градски комитет на КПСС, връчва в болницата документа за депутат във Върховния съвет на СССР на Константин Черненко. Съветският лидер поема правомощието с треперещи ръце. Мълви няколко благодарствени думи. Залюлява се. Тяжният лицезраз на болнавия, немощен генерален секретар на ЦК на КПСС, породи съчувствие, жал. Беше видно: кризата в ръководството на многомилionenата комунистическа партия навлиза в най-остра фаза. Седмици след това, на 10 март 1985 г., Константин Черненко почина и беше погребан с традиционните почести до Кремълската стена.

ГОДИШНИНА, КОЯТО МОЖЕМ

Христо ТЕПАВИЧАРОВ

Още незасъзнало мастилото върху подписания Лондонски мирен договор през юни 1913 г., българските войски се опитаха да защитят и отстоят завоеваното на терен, като изласкат сръбските и гръцки войски от оспорвани територии в Македония. Това се оказва досъгледливо, за началото на

нова война,

която остана в историята с името Междусъюзническа или Втората Балканска война. Младотурското правителство не закъсня да се възползва от обстановката, наруши установената с мирния договор гранична линия Мидия-Енос и окупира Люлебургас, Лозенград и Одрин. Така България, няколко месеца след освобождението ѝ, губи Източна Тракия като задържа Западна Тракия и излиза на Егейско море между Марица и Места. През юли 1913 г., управляващият България в качеството на цар – Фердинанд, моли Великите сили за помощ за възстановяване на статуквото, според Лондонския мирен договор, което той самият наруши. Русия заплашва да изпрати войски в Армения, все още в границите на Османската империя, ако не прекрати агресията срещу България. Конфликтът на западния фронт в Македония приключва с подписването на Букурещкия договор на 28 юли (10 август по нов стил) 1913 г., без участието на Османската империя. България е принудена да отстъпи на бившите си съюзници по-голяма част от Македония, а на Румъния – Южна Добруджа. Сърбия и Гърция запазват придобивките си от Балканската война и почти удвояват територията си.

През август 1913 г., по покана на османското правителство, в Цариград се провеждат преговори с представители на България, които приключват на 16 септември 1913 г. с подписването на Цариградския договор. България губи по-голяма част от Източна Тракия, като задържа Свиленград, Малко Търново и Царево. Заема отново Западна Тракия и градовете Гюмюрджина, Ксанти и Дедеагач, като се оттегля и отстъпва на Османската империя Одрин, Лозенград, Бунархисар и Люлебургас. България задържа Пирииска Маке-

На 31 май (17 май стар стил) 1913 г. е подписан Лондонският мирен договор между държавите от Балканския съюз (България, Сърбия, Гърция и Черна гора) и Османската империя, с който се слага край на Балканска война след капитулацията на Турция в резултат на превземането на Одринската крепост от Българската армия на 26 март 1913 г.

Тракия, която по силата на решението на Берлинския конгрес през 1878 г.,

остава в границите на Османската империя, заемаща земите на запад от линията Енос на Егейско море и Мидия на Черно море, именуван и до днес Източна Тракия, Западна Тракия, Одринска Тракия, е освободена в резултат на Балканската война ведно с цяла Македония, без Албания. Цяла Тракия и част от Егейска Македония с Кавала, общините Гевгелийска, Струмишка и Гумендже, се оказват в българската окупационна зона. За съжаление за кратко.

Предлагаме на читателите на в. „Нова зора“ малко по-различен прочит, от утвърдилите се мнения, за събитията на Балканите от началото на ХХ век, споглед ориентиран към хоризонта, който обединява Европа предлага при търсенето на възможности за уважение и зачитане на правата на личността и достойнството на тракийските българи, в условията на национално многообразие. Вярваме, че ще има и други мнения.

ЗОРА

та грижа на турската армия, начело през 1914 и продължава до 1918 година между две коалиции – Антантата (Франция, Руската империя, Великобритания, Сърбия и на по-късен етап – САЩ и други държави) и Централните сили (Германия, Австро-Унгария, Османската империя и България). България се включва във войната като обявява война на Кралство Сърбия, на 14 октомври 1915 г. Избира страната на Централните сили, които обещава връщане на Вардарска Македония, окупирана от Сърбия през 1912 г. по време на Балканската война. В края на войната, вместо освободена Македония, България получава Ньойския договор като част от Версайската система, наложена от силните на деня.

Според архивите и статистиката на балканските държави,

Македония от Ньой, е населена от българи, турци, гърци, албанци, арумъни, цигани, евреи и други малобройни групи. Единствено сръбски и по-късно югославски изследователи правят „епохално откритие“, като съобщават за над 350 000 „македонци“, населявали Егейска Македония. Така започват родинските мъки на съвременна Северна Македония и на северомакедонския етнос, които продължават и до днес!

България капитулира и подписва Солунското примирие с Антантата на 29 септември 1918 г. Първата световна война приключва на 11 ноември 1918 г. с капитулацията на Германия и с подписването на примирие между Германия и Антантата. Ликвидирането на последиците от войната продължава следващите две десетилетия до началото на Втората световна война на 1 септември 1939 г., в която се изправят една срещу друга отново две съпернически коалиции от познати „Велики сили“: Съюзниците (Антихитлеристка или Антифашистка коалиция, чието начало е положено от Великобритания, Франция и Полша) срещу Трестранния пакт (Германия, Италия и Япония, към които се присъединяват Унгария, Румъния, България, Словакия и Хърватия).

С края на Първата световна война се поставя началото на преговорите по установяването на Версайската система от пет договора за мир договорени на Парижката мирна конференция през 1919-1920 г., първият от които е Версайският договор с Германия подписан на 28 юни 1919 г., а касаещият България е Ньойският.

Раздел 3 на Ньойския договор, подписан в Ньой сюр Сен, Франция, на 27 ноември 1919 г., е озаглавен „Тракия“, а въжителното изречение на чл. 48, ал. 1 гласи: „България се отказва в полза на Основните Съюзнически и Асоциирани Сили от всички права върху териториите в Тракия, които са принадлежали на българската монархия...“ Така формулирана разпоредбата е политически подвеждаща, тъй като България не е питана, за да е била в състояние да изрази своето мнение и никога не се е отказвала от Тракия. Формулировката е и правно несъстоятелна, тъй като отказ от територия е възможен в полза на държава, която има територия, а не в полза на съюз зовящ се „Основни Съюзнически и Асоциирани сили“ без обща територия и ясен международно признат правен статут. На фона на последвалите събития разпоредбата се оказва и неизпълнима, тъй като Съединените Щати, като една от Основните сили на конференцията (останалите са Британската империя, Франция, Италия и Япония) подписва, но не ратифицира Ньойския договор, напуска конференцията в Сан Реми през 1920 г. и не участва в решенията по отнемане на Тракия от България и завземането ѝ от Гърция.

След приключване на военните действия през Първата световна война, българска Беломорска Тракия е окупирана от френски войски и остава под мандат на Антантата (1919-1920). В т.нар. „Междусъюзническа Тракия“ се установява автономен режим под ръководството на френския генерал Шарпи. На 2 юни 1920 г. Шарпи, без решение на Антантата, напуска областта, а Гърция незабавно я окупира! На проведената конференция на 22 април 1920 г. в Сан Реми, Главните съ-

след победата ѝ във войната с Гърция 1920-1922 г. През 1923 г. с Лозанския договор се легитимира това решение. Така, за период от десет години – 1912-1922 г., Турция и Гърция си поделят Тракия и замразяват сбогуването с Османската империя, за дълго време!

Връщаме се към въпроса за Тракия над век след освобождението ѝ от петвековно османско робство, за броени дни от българската войска и повторното ѝ заграбване от Гърция и Турция, след извършен геноцид над българските тракийци, геноцид, който по правилата на международното право, е признат за престъпление срещу човечеството, тъй като извършителите на това престъпление, за което не тече давност, до ден днешен остават ненаказани, а жертвите на геноцида и техните наследници – не възмездени. Периодично в българските средства за масова информация се появяват писания припомнящи събитията в Тракия от 1913 г. и апели за обезщетение на наследниците на избитите и прогонени

След приключване на военните действия през Първата световна война, българска Беломорска Тракия е окупирана от френски войски и остава под мандат на Антантата (1919-1920). В т.нар. „Междусъюзническа Тракия“ се установява автономен режим под ръководството на френския генерал Шарпи. На 2 юни 1920 г. Шарпи, без решение на Антантата, напуска областта, а Гърция незабавно я окупира! На проведената конференция на 22 април 1920 г. в Сан Реми, Главните съ-

жизнените морални и физически страдания и за нанесените материални и морални вреди. Престъплението срещу човечеството, на което станала жертва българските тракийци, бе извършено от Османските власти пред безучастните погледи на „Великите сили на деня“, които с бездействието си насърчаваха престъпниците, споделиха част от вината за извършените злодеяния и дължат разкаяние и изкупление.

Тъй като фокусът на настоящето изследване е Източна Тракия, която и понастоящем остава в границите на Турция, бихме искали да я идентифицираме като земя, разположена между Черно, Бяло и Мраморно море, граничеща с река Марица и Странджа планина - имена от давна познати. Площта на тази територия е около 20 500 кв. км., а заедно с прилежащите Галиполски и Цариградски полуострови – 23 000 кв.

След 200 години византийско наследство, 500 години Османско „присъствие“ и над век турско робство, е уместно също да си припомним време-

И ДА НЕ ЧЕСТВАМЕ, НО НЕ БИВА ДА ЗАБРАВЯМЕ

юзни сили от Антантата, без САЩ, решават „Междусъюзническа Тракия“ да се предостави под управление на Гърция при редица условия, включително и осигуряване на излаз на България на Бяло море. Опитите за предоставяне на излаз на България на Бяло море са неуспешни и Гърция де факто окупира и завзема Западна/Беломорска Тракия, през 1922 г.

Що се отнася до Одринска Тракия, на среща в Париж на 23 септември 1922 г., лорд Кързън и граф Сфорца-Поанкаре решават да я харизжат на Турция,

от Източна и Западна Тракия собственици на областта – българските тракийци. През 2012 г. българският делегат в Европарламента, Евгени Кирилов, при обсъждане доклада за напредъка на Турция, внесе поправка, която бе приета, към допълнителния протокол на Ангорския договор между България и Турция от 1925 г. Турция бе задължена да изплати компенсация на българските бежанци от Източна Тракия, без да се определя естеството на компенсациите, както и без да се регламентира процедурата, която

и трябва да сторим, и няколко поколения българи го дължат на жертвите на геноцида, е да настояваме ясно и недвусмислено да се признае от международната общност извършения от Турция геноцид, за да идентифицират и осъдят извършителите на това престъпление срещу човечеството, а на следните на избитите и прогонени български тракийци, да се разреши да се завърнат в родните къщи и земи на своите родители, като им се възстанови собствеността върху имотите и бъдат възмездени за пре-

Според Договора за приятелство с Турция

от 18 октомври 1925 г. (Ангорски договор), на всички българи напуснали Източна Тракия в периода от 5/18 октомври 1912 г. до деня на подписване на договора, 15.X.1925 г., т.е. периода на Балканските и Първата световна войни, когато българите и арменците са подложени на геноцид, на физическо унищожение и прогонване от Източна Тракия, недвижимите имоти са заградени от властите и стават собственост на турската държава.

Според доц. Георги Митринов, през 1903 г., по време на Илинденско-Преображенското въстание в Македония и Одринско, са опожарени 205 български села, а броят на загиналите е над 5000 души. Над 30 000 са намерилите убежище в България. През 1913 г. по голяма част от тракийските българи са избити, 161 български села с близо 16 000 къщи са опожарени, над 200 000 души са прогонени и намират убежище в България. По изчисления на изследователи, заграбените земи възлизат на 3 248 281 декара земя и 42 802 броя стради.

Ст. Трифонов, в своя труд „Тракия“ съобщава, че по сведения, предоставени на генералния консул Т. Недков от Одринската българска митрополия, общият брой само на българските села в Източна Тракия, жителите на които са били принудени от турските власти да ги напуснат, възлизал на 108 с 10 934 къщи и население от 51 427 души.

По признания на турски официални представители направени на 19 октомври 1913 г., към тази дата в селата в Турция не е останал нито един българин. Единствено в градовете са останали отделни търговци и занаятчии. През декември 1913 г., в Одринска епархия, в градовете Одрин и Лозенград, българите са

„На нож“ („Атака“), худ. Ярослав Вешин, 1913 г.

3071, в 512 къщи, брой по-малък от жителите на едно село преди разорението на Източна Тракия. Турция забранила връщането на прогонените българи. Едва ли са необходими допълнителни признания и доказателства за отговорността на турските власти за извършения над тракийските българи геноцид?

На фона на съхранените факти и събития

Ако се връщаме почти век назад в историята на Балканите от онази епоха, то е за да напомним за отговорността на т.нар. „велики сили на деня“, които и днес са същите, които допуснаха това да се случи срещу два от най-цивилизованите народи в европейския район, и които не потърсиха отговорност и до днес от престъпниците-извършители и не направиха и опит за възстановяване на справедливостта и възмездяване на жертвите на геноцида!

Слева

БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО!

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Минчо МИНЧЕВ
РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:
Проф. д-р. ик. н. Бончо АСЕНОВ
акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ
Виолета СТАНИСЛАВОВА
(отговорен редактор)
д-р инж. Марин БЕЛОВ
Проф. д-р. НАКО СТЕФАНОВ
акад. Николай ХАЙТОВ
ст.н.с. Румен ВОДЕНИЧАРОВ
Проф. д-р икт. н. Тодор МИШЕВ
Фотографи Борис Марков

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1000 София
ул. Пиротска №3
тел.: 02 985 23 07
тел./факс: 02 846-50-01
ИЗДАВА
“Втора Зора” ЕООД
Печат “Нюзпринт”,
София, ул. “Тиняба” 100

БАНКОВА СМЕТКА:
Уникредит Булбанк
IBAN BG43UNCR70001519963494
BIC
UNCRBG6F
Примат се оригинал по стандарт 30 реда,
56 машинописни знака.
Ръкописи не се рецензират и не се връщат.
Броят е приложен редакционно на 21.05. в 14 часа.
Хонорари се изплащат в сряда и четвъртък от 13 до 15 часа
ISSN 1310-8492

СЪБИРАЙТЕ СИЛА, БРАТЯ!

Минчо МИНЧЕВ

В пространното житие на Св. Кирил-Константин Философ се казва, че буквите, създадени от Солунските братя, са „боговдъхновени“. И наистина, погледне ли по-нашироко човек, няма друга азбука, която така плътно да приляга на говоримото слово като старобългарската. По ирония на съдбата днес ние не знаем със сигурност коя точно е „боговдъхновената азбука“, създадена от Константин-Кирил Философ – глаголицата, кирилицата или и двете заедно. Значението им обаче, до такава степен е непреходно, че още Черноризец Храбр в своето съчинение „За буквите“, в онези времена, в които политкоректността не е била задължителна, заявява в лицето на триезичниците: „Славянските букви са по-свети и по-започит, защото свят мъж ги е създал, а гръцките – елинизичници“. Като прибавим към това и факта, че съчиненията на старобългарските писатели се преписват и разпространяват от ледения Север, до топлата Адриатика, и че българският език се превръща в литургичен и класически за славянството, можем да си обясним и основанията на академик Лихачов, в очертаването на цивилизаторските граници на българската „Държава на духа“.

Това обаче е и основанието за вълчий вой на днешните, дори не триезичници, а едноезичници, които се напъват да ни съветват да заменим кирилицата с латиница, за да ни припознаят за европейци. Това е и причината те да плащат щедро на еничари политолози и социалантрополози, които се наемат да внушават на младото поколение българи, че щом те се осъзнават като славяни, винаги ще са „европейци, ама все недотам“.

Всъщност, посегателствата до духовните български достижения не са от вчера. Преди да бъдат светци на православия и покровители на Европа, Светите братя бяха вече светци на Българската православна църква. И затова би било светотатствено да премълчаваме, в ден като 24 май, истината „като какво са препатили двамата братя“ в тогавашна Ев-

ропа. Онази Европа, охраняваща триезичнието и тежкия канон на латинския език, вечносьща в своята ревност и говореща на немски само със своите високоинтелигентни коне.

Погледнато с мерките на историята, това не е било нищо друго, освен съответен инструмент за налагане на влияние и предпоставка за разширяване на „жизненото пространство“ на франки и немци, заемащо от славянските народи. Ревността от разпространяване на християнския закон чрез българския език и писменост, чрез български учители и просветители, се е схващало и тогава като недопустимо проявление на свободолюбие на някакви там „унтерменшени“. И едва ли е случайно, че потомците на „триезичния епископат“, векове по-късно, при всяко споменаване на думата „култура“, дори

момче – ученик, попита простичко: „А как ще се научим да четем и пишем?“ И направо слиса с въпроса си разбираещият от всичко всезнайко.

Подобни вероломници като Андрей Райчев обаче, чет нямат! Нашествието на чужди внушения чрез тях е съизмеримо само със замърсяването на езика ни с чужди думи. Телевизионното наемничество изглежда боледува от все по-напредващ идиотизъм. И за този душевадчески COVID никой няма намерение да търси и да създава ваксина! Заради това и не приемат вече десетилетия Закон за българския език. Затова и върху главите на ошашавения ни народ се стоварва все по-убийствения грохот на чуждиците: „сублимира“, „ситуира“, „комуникира“, „индикира“, „входира“, „финализира“, „дистрибутизира“, „трансферира“, „транспорира“... Грохотът

тя да не е славянска, направо се хващаха за кобура. Нейсе!...

Днес, при цялата своя твърдост и устойчивост през вековете, Кирило-Методиевото дело все по-видимо губи откъм своята самобитност, яснота, образ и съзвучие. По светите негови одежди се забелязват нечистоти и все по-често дъхти характерният мирис на сира. Тази дяволска воня, понякога ни кара да се задъхваме и нашата „реч омайна, сладка“ започва да губи от своята мелодика и напевност. На това отгоре все по-често се чуват мнения, че „съзнанията на творческата мисъл“ не могат да бъдат въплътени в езика ни, и както проплаква още народният поет Иван Вазов, „Не за песен геният ти слеп – за груб брътвеж те само бил орисал“.

Може би заради това преди време в едно предаване по БНТ всезнаещият Андрей Райчев, обяви с глас на старозаветен пророк, че ако зависело от него „В училище ще се изучава само английски. И компютър!“ Спомням си, че тогава някакво малко

не спира и „валидира“ позорното отсъствие на суверенитет - и езиков, и държавен!

С изречения на мним български език се предават важни съобщения и състояния: „Парламентът не заседава адекватно“, „Атмосферата се замърсява дистанционно“, „Най-важна е превенцията и профилактиката на престъпността“, „Заедно с туроператорите, ще си купуваме брейди облигации и чрез дистрибуторите на Мото-Пфое, ще си взимаме по една кола на лизинг“. Последното разбира се не е цитат. Съчиних го нарочно, колкото да се види на какво заприличва българското ширине на словото за онези, които се страхуват да не бъдат упрекнати, че са „европейци, ама все недотам“. Няма кой да им каже, че самият Шарл дьо Гол заявява, че „българската държава е люлка на европейската култура и цивилизация“. За откровенията на Франсоа Митеран, да не говорим... Впрочем, „дяволското семе“ хвърлено в народната нива през последните 30 години, от подоб-

РОДНА РЕЧ

Ран БОСИЛЕК

Родна реч, омайна, сладка,
що звучи навред край мен;
реч на мама и на татка,
реч, що мълвим всеки ден.

Тя звънти, когато нея,
в радостни игри ехти;
вечер приказки на нея
баба тихо ми реди.

А над книгата унесен
родна реч ми пак шепти...
Милва като нежна песен,
като утрен звън трепти!

ляди думи „транспортирани“ направо от българския или образувани от неговия словесен материал. Да се вслушаме как мощно звучат например „гражданин“, „страна“, „правило“, „празник“, „предел“, „работа“, „враг“... Да не говорим за имена като Владимир, Надежда или за думите, създадени от самия Константин Философ: „добродетел“, „добронравие“, „благополучие“, „благоразумие“, „великолепие“, „новеколубие“... И най-важната от всички – „родолюбие“!

Днес в безсилието си да защитим своите деца от погълзновенията на многоликото зло, и като съзнаваме, че се предоверяваме на лъстиви лъжи и ядохме кисело грозде, чуваме как вече скриптят зъбите на синовете ни. Имаме ли упование? Търсим ли го? Знаем ли го? Разгръщаме ли боговдъхновените писмена и литургиката на българската култура?

Защото те са нашият пристан и нашето спасение. Защото горе, в Небесния престол, България продължава да е „Държава на духа“. Защото българският род е устоял и на фанариотския бяс, и на турския ятаган! И наша, и неизтребима е великата надежда, че ще устоим и на ударите на майцепродавците, и на отцегугателите; на еничарите, на случайниците и наемниците, низ дългия български път през историята.

Стискайте зъби, братя! И събирайте сили!

Несквернословоствувайте, защото България е над всичко! И над всички!

И защото е казано: „За всяка празна дума, която ще кажат човеците, ще отговарят в Съдния ден“.